

Üniversitelerde Öğrenim Gören Taekwondo Milli Takım Sporcularının Sosyo Ekonomik Durumları ile Bu Branşa Katılım Nedenlerinin Araştırılması

The Socio Economic Status and Branches Why Join with This Investigation of Who Studied at University of Taekwondo National Team Athletes

Cemal GÜNDOĞDU¹
Hülya BİNGÖL²
Nevzat MUTLUTÜRK³
Mustafa TÜRKMEN³

¹ Cemal GÜNDOĞDU
Fırat Üniversitesi
Beden Eğitimi ve Spor
Yüksekokulu, Elazığ

² Hülya BİNGÖL
İnönü Üniversitesi
Beden Eğitimi ve Spor
Yüksekokulu Malatya

³ Nevzat MUTLUTÜRK,
³ Mustafa TÜRKMEN
Celal Bayar Üniversitesi
Beden Eğitimi ve Spor
Yüksekokulu Manisa

Geliş Tarihi/Received: 27.01.2011
Kabul Tarihi/Accepted: 12.03.2011

Yazışma Adresi/Correspondence:
Cemal GÜNDOĞDU
Fırat Üniversitesi
Beden Eğitimi ve Spor
Yüksekokulu, Elazığ
TÜRKİYE/TURKEY
Tel: (424) 241 65 11
Fax: (424) 241 65 12
cmlgundogdu@hotmail.com

ÖZET Amaç: Bu araştırmanın amacı, üniversitelerde öğrenim gören Taekwondo milli takım sporcularının sosyo-ekonomik durumları ile bu branşa katılım nedenleri ve beklentileri arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. **Yöntem:** Araştırmanın evrenini, üniversitelerde öğrenim gören milli taekwondo sporcuları oluşturmaktadır. Örneklem grubunu ise, üniversitelerde öğrenim gören 80 (18 Kadın, 62 Erkek) milli taekwondo sporcusu oluşturmaktadır. Sporcuların sosyo-ekonomik durumlarını ve branşa katılım nedenlerini ölçen anket formu, önce benzer araştırma örneklerinden yararlanılarak taslak form haline getirilmiş, daha sonra da uzman beden eğitimi öğretmenleri, antrenörler ve sporcuların görüşleri alınarak anket formuna son şekli verilmiştir. Verilerin analizinde, SPSS programında yer alan; yüzde, frekans, aritmetik ortalama ve standart sapma kullanılarak analiz edilmiştir. Güvenirlilik ve geçerlik analizlerinin KMO değeri 0,674; Bartlett testi 690,398 ve Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı da 0,815 olarak belirlenmiştir. **Sonuç:** Araştırma sonucunda; sporcuların % 58.75'i (47 sporcu) ekonomik durumlarının orta seviyede olduğu, taekwondo branşını tercih etme sebebi olarak ($x=3.89$) beden eğitimi öğretmeninden etkilendikleri ve ayrıca taekwondo branşından en büyük beklentilerinin ($x=4.61$)00 milli takım sporcusu olarak ülkelerini temsil etmek olduğu ve taekwondo sporunun topluma yaygınlaştırılmasında en çok taekwondo federasyonunun etkili olduğunu ($x=3.74$) düşündükleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Taekwondo, Sosyo Ekonomik Durum, Milli Sporcu, Beklenti

ABSTRACT Aim: This survey is held to set out the socio-economic situation of national taekwondo players who is still undergraduate and their expectations and the reason why they join in this field. **Method:** The study population, the national taekwondo athletes are studying in universities. The sample group, the universities are studying in 80 (18 female, 62 male) national taekwondo athlete. Athletes' reasons for participation in the socio-economic status and subject questionnaire measures, using examples of similar research has been converted into a draft form, and then the specialist physical education teachers, coaches and athletes in the form of a questionnaire based on opinions given its final form. Data which is derived from the survey were analysed in the SPSS program; by using percentage, frequency, arithmetic average, standart deviation. Survey's KMO amount is 0,674, Bartlett test is 690,398 and the reliability coefficient of Cronbach Alpha is 0,815. **Results:** At the end of the survey it is understood that 58.75 % (47sportsmen) of sportsmen's economic situation is at middle level , as to reason why they choose taekwondo is being impressed by their physical education teacher ($x=3.89$) and the biggest expectation of sportsmen from taekwondo ($x=4.61$) is to represent their country as a national taekwondo player and community in promoting the sport of taekwondo, the most effective ($x=3.74$) thought the results were reached taekwondo federation.

Key Words: Taekwondo, Socio-Economic Status, National Player, Expectation

S"por, ferdin tabii çevresini beşeri çevre haline çevirirken elde ettiği kabiliyetleri geliştiren, belirli kurallar altında araçlı veya araçsız, ferdi veya toplu olarak boş zaman faaliyeti kapsamı içinde veya tam zamanını alacak şekilde meslek-leştirerek yaptığı, sosyalleştirici, toplumda bütün-leştirici, ruh ve fiziği geliştiren, rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel bir olgudur".⁴ Spor, insan hayatı açısından son derece önemlidir. İnsanlar sporu farklı amaçlarla yapar. Bu amaçlar; fiziksel direnci artırmak, daha iyi serbest zaman faaliyeti geçirmek ve meslek sahibi olmak şeklinde sınıflan-dırılabilir. Bu amaçları gerçekleştirmek isteyen bireyler, kendi özelliklerine uygun bir spor bran-şını seçerler. Bu branşlardan bir tanesi de taek-wondodur.¹⁶

Taekwondo el ve ayaklarla yapılan savunma ve vuruş tekniklerinden oluşan, sporcuda ahlaki değerlerin yücelmesinde katkıda bulunan bir spor dalı olarak tanımlanabilir.⁵ Taekwondonun amacı, bir tahtayı, bir tuğlayı kırmak veya sıkılmış bir yumruk ve eğitilmiş bir ayakla düşmanı öldür-mek ve mükemmel bir savunma sanatını öğrenmek değildir. Onun amacı, dövüş ve savunma sanatları-nın eğitimini almak, ruhu iyi yönde yetiştirmek ve bedeni disiplin altına almaktır.¹⁴ Teekwondonun savunma sanatı olarak en önemli unsuru yalnız üstün seviyede kendilerini koruyabilme yeteneğini geliştirmesi değil, ayrıca bu sporu yapan kişilerde kendine güven duygusunu oluşturan bir spor ol-masıdır. Kendine güven duygusu insanları zayıf olanlara karşı davranışlarında hoşgörü sahibi ve cömert kılar. Eşit koşullarda bir rakiple karşılaştıkla-rında içinde yetişmiş oldukları ruh onların güçlerini gereksiz yere ve özellikle insafsız bir an-layışla sarf etmelerini önler.⁶

Ülkemizde taekwondo spor dalının lisanslı sporcu sayısına (210.617) ve faal sporcu sayı-sına(9.237)(www.gsgm.gov.tr/istatistik/sporcusayi-lari) bakıldığında, bu sporun halkın sevdiği bir spor dalı haline geldiğini görmek mümkündür. Taek-wondo bugün Türkiye'de en fazla özel spor okulu olan bir spor dalı görünümündedir.¹⁷ Kamuoyunda özellikle gençler tarafından sevilerek yapılan bu spor branşının popülaritesi nereden kaynaklan-maktadır? ve "Niçin taekwondo sporunu yapıyor-

sunuz?" sorusuna verilen cevaplarda, taekwondo-nun içeriği, özü ve sportif değerini anlamak müm-kündür. Bu cevaplarda en yüksek oranları; sağlığı ve fiziksel kuvveti arttırmak, self defans teknikle-rini öğrenmek, zihni disipline ederek kendine güven ve sabır duygusunu geliştirmek, çok iyi bir sporcu olmak, taekwondo antrenörü olmak ve eko-nomik gelir elde etmek, yazma huzur vermek ve aktif hayat tarzını korumak, sava sanatlarının gi-zemi ve doğu kültürünü tecrübe etmek, iyi ve il-ginç görünmesi gibi sebepleri olduğunu belirt-melerdir.⁹

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, taekwondo sporuyla uğraşan sporcuların Sosyo-Ekonomik durumları ile bu branşa katılım nedenlerini ve beklentileri tespit etmek amacı ile yapılmıştır.

Araştırmanın Modeli

Taekwondo sporuyla uğraşan taekwondocula-rın sosyo-ekonomik durumlarını belirlemeyi ve bu spora ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu araştırma, tarama modelinde olup, betimsel bir ça-lışmadır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini üniversitelerde öğre-nim gören milli taekwondocular oluştururken, Ör-neklemine ise, Üniversitelerde Öğrenim gören 18 kadın, 62 erkek milli taekwondocu oluşturmaktadı-r. Araştırmaya; Ankara Üniv: 2, Abant İzzet Bay-sal Üniv:2, Anadolu Üniv: 2 Ege Üniv: 2, Erciyes Üniv: 1, Gaziantep Üniv:1, Gazi Üniv: 2, İnönü Üniv: 1, Marmara Üniv: 2, ve Selçuk Üniv: 3 olmak üzere toplam 10 üniversiteden 18 kadın milli sporcu, Abant İzzet Baysal Üniv: 1, Atatürk Üniv: 1, Ankara Üniv: 2, Akdeniz Üniv: 2, Anadolu Üniv: 2, Ahi Evran Üniv: 2, Balıkesir Üniv: 1, Celal Bayar Üniv: 1, Çukurova Üniv: 2, Dokuz Eylül Üniv: 1, Dicle Üniv: 1, Erciyes Üniv: 2, Ege Üniv: 3, Fırat Üniv: 1, Gazi Üniv: 4, Gaiantep Üniv: 1, İnönü Üniv: 6, İstanbul Üniv: 1, Hacettepe Üniv: 1, Ko-caeli Üniv: 1, Kırıkkale Üniv: 1, Karamanoğlu Meh-

met Bey Üniv: 2, Marmara Üniv: 2, M.Akif Ersoy Üniv: 1, Mersin Üniv: 2, Niğde Üniv: 1, Ondokuzmayıs Üniv: 1, Onsekiz Mart Üniv: 1, Ordu Üniv: 1, Polis Akademisi: 1, Pamukkale Üniv: 2, Selçuk Üniv: 7, Sakarya Üniv: 1, S.Demirel Üniv: 1, Sütçü İmam Üniv: 1, Trakya Üniv: 1 olmak üzere toplam 37 üniversiteden ise 62 erkek milli sporcu katılmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Taekwondocuların sosyo-ekonomik durumlarını belirlemeyi ve bu spora ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlayan veriler, taekwondo sporuyla uğraşan milli taekwondocuların görüşlerinden elde edilmiştir. Bu amaçla, yerli ve yabancı literatür taranıp, uzman görüşleri de alınarak bir anket formu hazırlanmış ve araştırmacılar tarafından uygulanmıştır.

Anket yoluyla elde edilen veriler, SPSS for Windows 15 paket programında analiz edilmiştir. Ankette 5'li likert ölçek kullanılmıştır. Ankette yer alan maddeler; 1. Hiç katılmıyorum (hiç etkisi yok) (1,00-1,80), 2. Katılmıyorum (etkisiz) (1,81-2,60), 3. Kısmen katılıyorum (kısmen etkili) (2,61-3,40), 4. Katılıyorum (etkili) (3,41-4,20) ve 5. Tamamen katılıyorum (çok etkili) (4,21-5,0) şeklinde derecelendirilmiştir. Araştırma sonuçlarının analizinde, yüzde, frekans, aritmetik ortalama ve standart sapma kullanılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde, araştırma sonuçlarına ilişkin elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuş ve değerlendirilmiştir.

Cinsiyet	N	%
Kadın	18	22,5
Erkek	62	77,5
Toplam	80	100

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılanların Taekwondocuların % 22,5' inin kadın % 77,5'inin erkek taekwondocudan oluştuğu görülmektedir.

Yaş Durumu	N	%
17-21	30	37,5
22-26	45	56,25
27 ve üstü	5	6,25
Toplam	80	100

Tablo 2 incelendiğinde; araştırmaya katılanların, % 37,5 inin 17-21 yaş aralığında, % 56,25 inin 22-26 yaş aralığında % 6,25 inin ise 27 ve üzeri yaşa sahip olduğu belirlenmiştir.

Taekwondo yapma süresi	N	%
7-9 yıl	47	58,75
10 yıl ve üzeri	33	41,25
Toplam	80	100

Tablo 3 incelendiğinde; araştırmaya katılanların % 58,75'inin taekwondoyu 7-9 yıl süresince yaptığı ve % 41,25 inin ise 10 yıl ve üzeri süredir taekwondo sporuyla uğraştığı görülmektedir.

Milli olma durumu	N	%
Uluslar arası	41	51,25
Avrupa-Dünya	16	20
Üniversite	23	28,75
Toplam	80	100

Tablo 4 incelendiğinde; araştırmaya katılanların milli olma durumlarının % 52,25 inin uluslar arası düzeyde, % 20 sinin Avrupa-dünya düzeyinde ve % 28.75 inin ise üniversiteler arası düzeyde milli olduğu görülmektedir.

Spor kulübünden maaş alma durumu	N	%
Evet	56	70
Hayır	24	30
Toplam	80	100

Tablo 5 incelendiğinde; araştırmaya katılanların spor kulübünden maaş durumlarının % 70 maaş aldığı ve % 30 unun ise spor kulübünden maaş almadığı görülmektedir.

Araştırmaya katılanların ailelerinin aylık geliri	N	%
601-900 YTL	11	13,75
901- 1.200 YTL	16	20,00
1.201-1.500 YTL	13	16,25
1.501-1.800 YTL	31	38,75
1.801 YTL ve üzeri	9	11,25
Toplam	80	100

Tablo 6 incelendiğinde; araştırmaya katılanların aile gelirlerinin % 13,75 inin 601-900 tl, % 20 sinin 901-1200 tl, % 16,25 inin 1201-1500 tl, % 38,75 inin 1501-1800 tl ve % 11,25 1801 tl ve üzeri olduğu görülmektedir.

No	Taekwondoyu tercih etme nedenleri	$\bar{X}$	s.s.
1	Beden Eğitimi Öğretmenim	3,89	0,86
2	Ailem	1,83	0,90
3	Arkadaşlarım	3,10	0,83
4	Medya (gazete ve tv)	2,03	0,72
5	Başarılı sporculardan etkilendim	3,06	0,76
6	Yakın akrabalarım	1,56	1,03
7	Antrenörümden etkilendim	3,67	0,76
8	Sporu sevdiğim için	2,58	0,82

Tablo 7 incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcuların taekwondoyu tercih etmeye yönelik nedenleri görülmektedir. Taekwondocular en çok benden eğitimi öğretmenimden etkilenerek taekwondoyu tercih etmişlerdir ($\bar{X}=3,89$). Yine “antrenörden etkilenme” maddesine araştırmaya katılanların “etkilendim” ($\bar{X}=3,67$) düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Taekwondocular, arkadaşları ($\bar{X}=3,10$) ve başarılı sporculardan ($\bar{X}=3,06$) kısmen etkilenerek taekwondoyu tercih ettikleri görülmektedir. Araş-

tırmaya katılan taekwondocuların sporu sevmeye ($\bar{X}=2,58$), medya ($\bar{X}=2,03$), aileden ($\bar{X}=1,83$) “etkilenmedikleri” düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Ayrıca taekwondocular “yakın akrabalarım” maddesine “hiç etkilenmedim” ($\bar{X}=1,56$) düzeyinde görüş bildirdikleri de görülmektedir.

No	Taekwondocuların taekwondo sporuna katılımlarına etki eden sosyal, ekonomik ve sportif amaçlara yönelik genel görüşleri	$\bar{X}$	s.s.
1	Arkadaşlarla birlikte olmak	2,10	0,85
2	Yeni arkadaşlar edinmek	2,05	1,03
3	Boş zamanımı değerlendirmek için	2,78	1,06
4	Eğlenceli ve heyecan verici olması	2,13	0,71
5	Sosyal ilişkileri geliştirmesi	1,60	0,94
6	Eğitici olması	1,73	0,89
7	Stresten uzaklaştırması	2,70	0,78
8	Maddi kazanç sağlamak için	4,10	0,70
9	Meslek edinmek için	1,90	0,90
10	Ülkemi temsil edebilmek için	4,61	0,78
11	Bu sporu sevdiğim için	4,43	1,21
12	Sağlıklı olmak için	1,71	1,13
13	Zihinsel ve fiziksel gelişime katkı sağlamak	2,62	1,06
14	Ünlü bir sporcu olmak	3,64	0,83
15	Maliyetinin düşük olması	3,53	0,97
16	Özel bir alan ve tesise gerek duyulmaması	1,94	1,01
17	Her mevsim şartta rahatlıkla yapılabiliyor olması	2,84	0,83
18	Ailem tarafından zorlandım	1,36	0,89
19	Okulumdaki sportif etkinliklerin fazla olması	2,02	0,88
20	Gazete ve televizyonun etkisi	1,60	0,78
21	İleride bu alanda kariyer yapmak	2,93	0,87

Tablo 8’de, araştırmaya katılanların taekwondo sporuna katılımlarına etki eden sosyal, ekonomik ve sportif amaçlara yönelik genel görüşleri

görülmektedir. 10. Madde olan “Ülkemi temsil edebilmek için.” ($\bar{X}=4,61$), 11. madde olan “bu sporu sevdiğim için” ($\bar{X}=4,43$) maddelerine araştırmaya katılanların “tamamen katılıyorum” düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Araştırmaya katılanların 8. Madde olan “Maddi kazanç sağlamak için.” ($\bar{X}=4,10$), 14. madde olan “Ünlü bir sporcu olmak için” ($\bar{X}=3,64$) ve 15. madde olan “Maliyetinin düşük olması” ($\bar{X}=3,53$), maddelerine araştırmaya katılanların “katılıyorum” düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Tablo 8 incelendiğinde, araştırmaya katılanların 21. Madde olan “İleride bu alanda kariyer yapmak.” ($\bar{X}=2,93$), 17. madde olan “Her mevsim şartta rahatlıkla yapıla biliyor olması” ($\bar{X}=2,84$), 3. Madde olan “Boş zamanımı değerlendirmek için.” ($\bar{X}=2,78$), 7. madde olan “Stresten uzaklaştırması” ($\bar{X}=2,70$) ve 13. madde olan “Zihinsel ve fiziksel gelişime katkı sağlamak” ($\bar{X}=2,62$), maddelerine araştırmaya katılanların “kısmen katılıyorum” düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Araştırmaya katılanların 4. Madde olan “Eğlenceli ve heyecan verici olması” ($\bar{X}=2,13$), 1. madde olan “Arkadaşlarla birlikte olmak” ($\bar{X}=2,10$), 2. Madde olan “Yeni arkadaşlar edinmek.” ($\bar{X}=2,05$), 19. madde olan “Okulumdaki sportif etkinliklerin fazla olması” ($\bar{X}=2,02$), 16. madde olan “Özel bir alan ve tesise gerek duyulmaması” ($\bar{X}=1,94$) ve 9. madde olan “Meslek edinmek için” ($\bar{X}=1,90$), maddelerine araştırmaya katılanların “katılmıyorum” düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Araştırmaya katılanların 6. Madde olan “Eğitici olması” ($\bar{X}=1,73$), 12. madde olan “Sağlıklı olmak için” ($\bar{X}=1,71$), 5. Madde olan “Sosyal ilişkileri geliştirmesi” ($\bar{X}=1,60$), 20. madde olan “Gazete ve televizyonun etkisi” ($\bar{X}=1,60$) ve 18. madde olan “Ailem tarafından zorlandım” ($\bar{X}=1,36$), maddelerine araştırmaya katılanların “tamamen katılmıyorum” düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmamıza katılan milli taekwondocuların %51.25 (41 kişi) uluslararası yarışmalara katılarak millilik derecesini elde etmişlerdir, milli taekwon-

docuların %22.5 (18 kişi) kadın, %77.5 (62 kişi) erkek sporcudan oluşurken, %56.25’i 22-26 yaş aralığında, %37.5’i 17-21 yaş aralığında ve %6.25’i (5 kişi) ise 27 ve üstü yaş aralığındadır. Tel (1996) tarafından yapılan araştırmada taekwondo milli takım aday sporcularının yaş ortalamaları 22.4 olarak bulunmuştur. Her iki çalışmada elde edilen bu sonuç milli takım seviyesinde faaliyet gösteren sporcuların bu yaş aralıklarında yoğunlaştıklarını göstermektedir.¹⁷

Araştırmamızda üniversitelerde okuyan milli taekwondocuların % 62.5’nin (50 kişi) şehirde yetişmiş olduğu tespit edilmiştir. Bulgulardan hareketle, araştırmaya katılan üniversitelerde öğrenim gören taekwondo milli takım sporcularının büyük çoğunluğunun şehirde yetişmiş olması; spor branşlarında elit düzeyde faaliyet gösteren sporcuların antrenmanlarını etkin şekilde yapabilmelerine imkan tanıyacak spor salonlarını ve antrenman partnerlerini şehirlerde daha rahat bulabildikleri dolayısıyla da üst düzey performans gösterdikleri şeklinde yorumlanabilmektedir. Devocioğlu ve ark. (2006)², yapmış oldukları çalışmada sporcu öğrencilerin % 62.5’inin il merkezinde yaşadıkları, Kuru ve Pepe(2000)¹⁰nin 171 bay,91 bayan öğrenci üzerinde yapmış oldukları çalışmada sporcu öğrencilerin nüfus yoğunlukları genel olarak il merkezinde olduğu, Mengi (1986)¹³, Türkmen (1986)¹⁸, Varol ve Saraçoğlu (1992)¹⁹, Mamak (2001)¹², Pepe (2000)¹⁵, yaptıkları araştırmalarının bulguları aynı paralellikte olup bu çalışmanın sonuçlarıyla da örtüşmektedir.

Araştırmamızda üniversitelerde öğrenim gören milli sporcuların % 58.75’nin (47 kişi) ekonomik koşullarına göre ekonomik durumlarının orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ailelerin ekonomik seviyelerinin iyi olması, bireylerin spor saha ve araç-gereçlerinden daha iyi faydalanmalarına zemin hazırlamaktadır. Dolayısıyla, spora katılımın sayısında meydana gelen artış, ailelerin çocuklarını spor yapmaya teşvik etmelerini etkilemektedir. Ekonomik rahatlığa sahip bireyler sadece spora katılım açısından değil, diğer imkanlardan da (medya takibi ya da spor seyircisi olarak) daha kolay yararlanmaktadırlar. Nazik²⁰ (1998)’in çalışmasında, ailelerin ekonomik seviyelerinin iyi ol-

masının, aile bireylerinin değer yargıları, yaşam kalitesi, istek ve amaçları üzerinde olumlu etkilerinin bulunduğu sonucuna varması, Demir²¹ (1996)'in, ekonomik durum ile spora teşvik arasında anlamlı bir ilişki olduğunu bulması ve Mamak¹² (2000)'in ekonomik durumu iyi düzeyde olan ailelerin çocuklarının spora katılımının fazla olduğunu tespit etmesi bu çalışmanın bulgusunu destekler nitelik taşımaktadır. Kuru ve Pepe (2002)¹⁰ de yapmış oldukları çalışmada sporcuların ailelerinin aylık gelirleri ve kendi gelirleri açısından % 75.1'nin orta düzeyde olduğu, Kılınç ve Gökdemir (2000)⁸, Koçyiğit (1992)¹¹, Pepe (2000)¹⁵, yaptıkları çalışmaların bulgularında aynı paralellikte olduğu görülmektedir. Araştırmamıza katılan sporcuların taekwondoya başlama yaşı %57.50 (46 kişi) 7-11 yaşları arasında tespit edilmiştir. Çıkan sonuç, değerlendirildiğinde üst düzey başarı elde etmiş sporcuların, spora erken yaşlarda başladıkları için bu kadar başarılı oldukları düşünülmektedir.

Araştırma kapsamındaki milli taekwondocular, bu sporu tercih ederken en çok ($\bar{X}=3.89$) beden eğitimi öğretmenlerinden etkilendiklerini belirtmişlerdir. Beden eğitimi öğretmenleri spora yönlendirmede önemli sorumluluklar yüklenmektedirler. Beden eğitimi derslerinde kişi kendini tanır, tanıtır, yeteneklerinin sınırını bilir ve geliştirir, sağlıklı ve dinç bir vücuda sahip olur, kişisel becerileri gelişir, sportif aktivitelerle birlikte sosyalleşme sürecini hızlı bir şekilde yaşar, Kılıçgil (1998)⁷, yaptığı benzer bir çalışmada spora yönelmede en önemli faktörün % 30,5 oranında beden eğitimi öğretmeni olduğu tespit edilmiştir. Bu iki araştırma bulgularının aynı paralellikte çıkması, farklı branşlara ve spora yönelmede beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin çok etkin olduğunu göstermiştir.

Araştırma kapsamımızdaki milli taekwondocuların bu sporu yapma süreleri %58.75 (47 kişi) 7-9 yıl olarak tespit edilmiştir. Tel (1996)¹⁷, yapmış olduğu çalışmada sporcuların %50 sinin 7 yıl, yine türk taekwondo milli takım sporcularının seçilen bazı fiziksel ve fizyolojik özellikleri konulu çalışmasında Tel (1996)¹⁷, sporcuların spor yapma yaşını 10.8 olarak bulmuştur. Araştırma bulgularımız ve diğer araştırma bulgularından küçük yaşta bi-

linçli temel branş eğitimi almış taekwondo sporcularının 7-10 yıllık bir süreç içinde milli takım seviyesine geldiğini ve uluslararası müsabakalarda ülkemizi temsil ettiklerini söyleyebiliriz.

Araştırmamıza katılan milli taekwondocular taekwondo sporunun topluma yaygınlaştırılmasında en çok taekwondo federasyonunun etkili olduğunu ($\bar{X}=3.74$) düşünmektedir. Sporun topluma yaygınlaştırılmasında aile, okul, medya, sosyo ekonomik faktörlerin yanında federasyon faaliyetlerinin önemli bir yer tuttuğunu ifade edebiliriz.

Araştırma kapsamımızdaki sporcuların bu branştan en büyük beklentilerinin ülkelerini temsil edebilmek ($\bar{X}=4.61$) olduğu belirlenmiştir. Birol (2007)¹ ve Dülger (1998)³ farklı branşlarda (Çim hokeyi, Buz hokeyi, Badminton) yapmış oldukları çalışmalarda sporcuların en büyük hedeflerinin milli takım seviyesinde sporcu olmak ve ülkelerini temsil etmek olduğu görülmüştür. Sporcular sporda belli bir tecrübe ve performans sonrasında milli takımda yer almayı kendilerine önemli bir hedef olarak görmektedirler. Sporcu için milli olmak ve milli takıma seçilmek onun maddi manevi olarak kariyeri açısından ve yaptığı spordan beklentisi açısından oldukça önemlidir.

Sonuç olarak, taekwondo sporcularının % 58.75'inin (47 sporcu) ekonomik durumlarının orta seviyede olduğu, taekwondo branşını tercih etme sebebi olarak beden eğitimi öğretmeninden etkilendikleri ve ayrıca bu sporcuların taekwondo branşından en büyük beklentilerinin milli takım sporcusu olarak ülkelerini temsil etmek olduğu ve taekwondo sporunun topluma yaygınlaştırılmasında en çok taekwondo federasyonunun etkili olduğunu düşündükleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

KAYNAKLAR

- 1) Birol S,Ş. Türkiye'deki çim hokeyi ve buz hokeyi sporcularının sosyo-ekonomik yapıları, branşlara katılım nedenlerinin ve beklentilerinin araştırılması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, G.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Ankara. 2007; p.89-97.
- 2) Devocioğlu, S. ve Sarıkaya, M. Sporcu öğrencilerin sosyo ekonomik değişkenler ışığında profillerinin belirlenmesi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Elazığ, 2004:Cilt:16(2); p. 301-314.
- 3) Dülger, F. Türk badminton sporcularının sosyo ekonomik düzeyleri, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Malatya. 1998; p. 47-54.
- 4) Erkal, M. Sosyolojik Açından Spor. Formül Matbaası, Filiz Kitapevi, İstanbul. 1982; p.119-120.
- 5) GSGM Yayını, "Sporda 10 yıl" Ankara, 1995: Yayın no. 138; p.761-767.
- 6) Ghorbanzadehkoshki, B. Milli olan ve olmayan tekwandocuların bazı fiziksel özelliklerinin incelenmesi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara. 2009; p.76-79.
- 7) Kılıçgil, E. "Sosyal çevre-spor ilişkileri, teori ve elit sporculara ilişkin bir uygulama", Bağırhan Yayinevi, Ankara. 1998; p.19-20.
- 8) Kılınç, F. ve Gökdemir, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü sınavlarına katılan adayların sosyo-ekonomik yapılarının incelenmesi, 1. Gazi Üniversitesi. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Kongresi, 2000; p.85-87.
- 9) Kim, S.K. What is Taekwondo (The Concept of Taekwondo), WTF, Taekwondo , 2006: No. 55(1); p.27-28.
- 10) Kuru, E. ve Pepe, K. Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Bölümü özel yetenek sınavlarına katılan öğrencilerin sosyo-ekonomik profilleri, Gazi Üniversitesi. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2002: Cilt 22 (1); p.253-265.
- 11) Koçyigit, F. Toplumsal yapının çocuklara sportif branş seçme üzerine etkisi, Spor Bilimleri 2. Ulusal Kongresi, Hacettepe Üniv. Spor Bil.ve Teknolojisi Yüksekokulu Yayını, Ankara. 1992; p. 41-42.
- 12) Mamak, H. Zonguldak'ta spora katkının sosyo ekonomik boyutu, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, G. Ü. Sağ. Bil. Enst. Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara. 2000; p.79-80.
- 13) Mengi, O. Milli takım yüzücülerinin sosyo ekonomik konumu, Yayınlanmamış. Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir. 1986; p.49-51
- 14) Yalçınkaya, G.Z. Teakwondo. Hilal Matbaacılık. İstanbul. 1986; p.21-22.
- 15) Pepe, H. Spor yapan ve yapmayan bayanların sosyo ekonomik seviyelerinin araştırılması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, G. Ü. Sağ. Bil. Enst. Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara, 2000; p.54-55.
- 16) Şahin, M. Taekwondocuların, taekwondo sporuna algılamalarına yönelik tutumlarını çeşitli değişkenlere göre karşılaştırılması, GSGM Yayını. 2002; p.19-20.
- 17) Tel, M., Öcalan, M., ve Yaman, M. Taekwondocuların bu sporu tercih etme nedenleri ve sosyo ekonomik durumları, Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2001:Vol: 3 (1); p.3-5.
- 18) Türkmen, S. Ulusal Takım Sporlarının Sosyo Ekonomik Konumları(Futbol, Güreş, Atletizm) Örneği, Yayınlanmamış Doktora Tezi D.E.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir. 1986; p. 37-38
- 19) Varol, R.ve Saraçoğlu, A.S. Elit Sporcuların Demografik özellikleri ve sportif performansları", Spor Bilimleri 2. Ulusal Kongresi Bildirisi, Hacettepe Üniv. ,Spor Bil. Ve Teknolojisi Yüksekokulu Yayını, Ankara. 1992; p.56-59
- 20) Nazik, M.H. Aile ve bireylerin hayat seviyeleri ve bunu etkileyen faktörler. Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, 1998; 2 (1), 56.
- 21) Demir, A. (1996). 7-14 Yaş Grubu Çocuklarının Spora Yönlendirilmesine Etki Eden Faktörler. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi. 1996, İstanbul.
- 22) Erişim: (<http://www.gsgm.gov.tr/sayfalar/istatistik/sporcusayilari.htm>) Erişim Tarihi: 10.06.2010